

Rychlostní silnice R52
Pohořelice – Mikulov (Drasenhofen)

**Studie vlivu stavby na stanoviště a druhy
evropsky významných lokalit a ptačích oblastí
soustavy NATURA 2000**

Zpracovatel :
RNDr. Oldřich Bušek
Pod Jelením skokem 362/5
360 01 Karlovy Vary
IČ 468 72 990
tel.: 728 607 751
e-mail : old.busek@tiscali.cz

Karlovy Vary, 22.2.2005

OBSAH

1. Zadání a cíl studie
2. Metodika
3. Základní údaje o stavbě
4. Obecná fyzicko-geografická charakteristika lokality
5. Navrhované evropsky významné lokality a ptačí oblasti dotčené trasami komunikace
  - 5.1. Navrhovaná evropsky významná lokalita Mušovský luh (CZ0624103)
    - 5.1.1 Stanoviště
      - 5.1.1.1 Přírodní stanoviště v zájmu Evropských společenství
      - 5.1.1.2 Ostatní přírodní stanoviště
    - 5.1.2 Druhy rostlin a živočichů
      - 5.1.2.1 Druhy v zájmu Evropských společenství
      - 5.1.2.2 Ostatní druhy rostlin a živočichů
    - 5.1.3 Vyhodnocení předpokládaných vlivů na stanoviště a druhy lokality
  - 5.2 Navrhovaná evropsky významná lokalita Dunajovické kopce (CZ062221)
  - 5.3 Navrhovaná evropsky významná lokalita Turoid (CZ062409)
  - 5.4 Navrhovaná evropsky významná lokalita Svatý kopeček u Mikulova (CZ0624234)
  - 5.5 Ptačí oblast Pálava (CZ0621029)
    - 5.5.1 Vyhodnocení předpokládaných vlivů na druhy ptáků lokality
  - 5.6 Ptačí oblast Střední nádrž Vodního díla Nové Mlýny (CZ0621030)
    - 5.6.1 Vyhodnocení předpokládaných vlivů na druhy ptáků lokality
6. Vyhodnocení alternativních řešení stavby
7. Závěry a doporučení
8. Literatura a podklady
9. Použité zkratky
10. Příloha

1. ZADÁNÍ A CÍL STUDIE

Studie vlivu stavby „Rychlostní komunikace R52 Pohořelice – Mikulov (Drasenhofen)“ na stanoviště a druhy evropsky významných lokalit a ptačích oblastí soustavy NATURA 2000 byla vypracována na základě objednávky č. 10330-00001/05 Ředitelství silnic a dálnic ČR, Na Pankráci 56, 145 05 Praha 4 ze dne 7.2.2005.

Má za úkol zhodnotit aktuální stav posuzovaných lokalit a případné dosahy realizace a provozu stavby na předměty ochrany navrhované evropsky významné lokality Mušovský luh (CZ0624103) a Ptačích oblastí Pálava (CZ0621029) a Střední nádrž vodního díla Nové Mlýny (CZ0621030), kterých se bezprostředně dotýká.

Vliv na navrhované evropsky významné lokality Dunajovické kopce (CZ0622218), Turolď (CZ0624098) a Svatý kopeček u Mikulova (CZ0624234) je vzhledem k vzdálenosti od předpokládaných tras komunikace diskutován jen okrajově.

Studie má vyhodnotit navržená variantní řešení stavby a v případě předpokládaných negativních vlivů na navržená území soustavy Natura 2000 doporučit variantu s menším negativním vlivem, eventuelně kompenzační opatření.

2 . METODIKA

Sledovaná lokalita byla vizitována dne 17. a 20.2.2005.

V dotčeném území byla provedena lokalizace jednotlivých navrhovaných tras komunikace a prostorové vztahy mezi nimi a posuzovanými lokalitami.

Vzhledem k ročnímu období nebylo možné provést alespoň orientační biologický, event. ornitologický průzkum potenciálně nejproblémovějších úseků navrhovaných tras. Hodnocení proto vychází především z textové části dokumentace EIA, zpracované Mgr. Tomášem Šikulou. Její součástí je hodnocení vlivů na faunu, flóru a ekosystémy dotčeného území, včetně hodnocení avifauny území.

Zásadním podkladem pro toto hodnocení bylo rovněž „ Posouzení vlivu plánované rychlostní komunikace R52 Pohořelice – Mikulov (Drasenhofen) na ptactvo v oblasti vodního díla Nové Mlýny „ , jehož autorem je RNDr. J. Chytil.

3. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O STAVBĚ

Akce :	Rychlostní komunikace R52 Pohořelice – Mikulov (Drasenhofen)
Katastrální území :	Bavory, Brod nad Dyjí, Březí, Dobré Pole, Dolní Dunajovice, Drnholec, Horní Věstonice, Mikulov, Novosedly, Pasohlávky, Perná, Pohořelice, Vlasatice
Obce :	Bavory, Brod nad dyjí, Březí, Dobré Pole, Dolní Dunajovice,

Drnholec, Horní Věstonice, mikulov, Novosedly, Pasohlávky,
Perná, Pohořelice, Vlasatice

Kraj : Jihomoravský

Obor : Komunikace

Charakter stavby : Novostavba silnice se čtyřmi nebo více jízdními pruhy,
delší než 10 km.

Varianta č. 1 : délka 22, 572 km

Varianta č. 1x : délka 22, 543 km

Varianta č. 2 : délka 24, 279 km

Varianta č. 0 : délka 23, 00 km

(stávající silnice I/52)

Správce : Ředitelství silnic a dálnic ČR, Na Pankráci 56,
145 05 Praha 4

4. OBECNÁ FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA LOKALITY

Poloha stavby : Trasy komunikace spojují Pohořelice , potažmo Brno, s hraničním
přechodem Mikulov – Drasenhofen na hranicích s Rakouskem

Geomorfologické celky, reliéf : Dyjsko-svratecký úval
Mikulovská pahorkatina

Navržené trasy procházejí člověkem silně pozměněnou
členitou pahorkatinou s krajinně dominantním bradlem
Pavlovských vrchů. Zároveň protíná široký úval řeky Dyje
s Vodním dílem Nové Mlýny.

Geologie území : Geologické podloží nivy Dyje tvoří převážně písky a štěrkopísky, na nichž je vytvořena vrstva nivních hlín. Převažujícími horninami mimo vlastní nivu Dyje jsou nezápevněné sedimenty mořského neogénu – písky, štěrky, vápnité jíly a slíny. Z nich vystupují flyšové facie a kry jurských vápenců (Pálava).

Klimatická charakteristika : klimatická oblast teplá – T4
průměrná teplota vzduchu v lednu : (-2) – (-3) C
průměrná teplota vzduchu v červenci : 19 – 20 C
počet letních dnů : 60 – 70
počet mrazových dnů : 100 – 110
srážkový úhrn ve vegetač. období : 300 – 350 mm
počet dnů se sněhovou pokrývkou : 40 - 50

Biogeografická charakteristika :

fyto geografie : termofytikum, fyto geografický okres 17. Mikulovská pahorkatina
fyto geografický okres 18. Jihomoravský úval
vegetační stupeň kolinní

zoogeografie : území se nachází v zoologicky značně specifickém panonském distriktu provincie stepí Palearktidy, podprovincie panonských stepí – a je tvořeno faunistickým obvodem Dolnomoravského a Dyjsko-svrateckého úvalu v obvodu Jihomoravské nížiny

Rekonstruovanou potenciální vegetací větší části území jsou prvosenkové dubohabřiny (*Primulo veris – Carpinetum*). Výsušné, příkřejší, často k jihu orientované svahy pokrývají srašové doubravy s *Quercus petraea*, *Q. pubescens* a *Q. robur*.

Okrajově, v nivě řeky Jihlavy (a v minulosti ve velkém rozsahu v nivě Dyje) se v dotčeném území vyskytují jilmové doubravy (*Quercus-Ulmetum*), pro častěji zaplavované polohy je charakteristický rozvoj jilmových případně topolových jasenin (*Fraxino pannonicarum-Ulmetum*), (*Fraxino-Populetum*).

Unikátnost bioty území v rámci ČR je dána polohou na okraji panonského území stepní flóry a fauny. Druhovou bohatost a početnost hlavně migrující složky avifauny regionu výrazně pozitivně ovlivňuje jeho poloha v migračním koridoru, který prochází sníženinou mezi západním křídlem karpatského oblouku a vrchovinami Českého masivu.

Zvláště chráněná území :

Ve vzdálenosti do 1000 m od navrhovaných tras se nacházejí tato chráněná území :

CHKO Pálava

NPP Dunajovické kopce

PP Anenský vrch

PP Betlém

PP Dolní Mušovský luh

PP Růžový kopec

PR Svatý kopeček

PR Šibeničník

PR Turolď

PR Věstonická nádrž

5. NAVRHOVANÉ EVROPSKY VÝZNAMNÉ LOKALITY A PTAČÍ OBLASTI DOTČENÉ TRASAMI KOMUNIKACE :

Navrhované a již vyhlášené lokality soustavy NATURA 2000 nacházející se v území (podmínečně) dotčeném trasami komunikace R52 ukazuje **Tab. 1.**

Tab.1

Navrhované evropsky významné lokality (pSCI)		
Kód lokality	Název	Hlavní předměty ochrany
CZ0624103	Mušovský luh	<p>3260 - Nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů <i>Ranunculion fluitantis</i> a <i>Callitricho-Batrachion</i></p> <p>91E0* - Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)</p> <p>91F0 - Smíšené lužní lesy s dubem letním (<i>Quercus robur</i>), jilmem vazem (<i>Ulmus laevis</i>) a jilmem habrolistým (<i>Ulmus minor</i>), jasanem ztepilým (<i>Fraxinus excelsior</i>) nebo jasanem úzkolistým (<i>Fraxinus angustifolia</i>) podél velkých řek atlantické a středoevropské provincie (<i>Ulmenion minoris</i>)</p> <p>1083 – roháč obecný (<i>Lucanus cervus</i>)</p> <p>1355 – vydra říční (<i>Lutra lutra</i>)</p>
* CZ0622218	Dunajovické kopce	<p>4091 – katrán tatarský (<i>Crambe tatarica</i>)</p> <p>1917 – pelyněk jihomoravský (<i>Artemisia pancicii</i>)</p> <p>4087 – srpice karbinolistá (<i>Serratula lycopifolia</i>)</p>

*CZ0624098	Turoid	1303 – vrápenec malý (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) 4098 – kosatec skalní písečný (<i>Iris humilis subsp. arenaria</i>)
* CZ0624234	Svatý kopeček u Mikulova	6190 - Panonské skalní trávníky (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>) 6240 - Subpanonské stepní trávníky 1078 – přástevník kostivalový (<i>Panaxia quadripunctaria</i>) 1083 – roháč obecný (<i>Lucanus cervus</i>) 4098 – kosatec skalní písečný (<i>Iris humilis subsp. arenaria</i>)
Ptačí oblasti (SPA)		
CZ0621029	Pálava	čáp bílý (<i>Ciconia ciconia</i>) lejsek bělokrký (<i>Ficedula albicollis</i>) orel mořský (<i>Haliaeetus albicilla</i>) pěnice vlašská (<i>Sylvia nisoria</i>) strakapoud jižní (<i>Dendrocopos syriacus</i>) strakapoud prostřední (<i>Dendrocopos medius</i>) včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>) ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)
CZ0621030	Střední nádrž Vodního díla Nové Mlýny	husa běločelá (<i>Anser albifrons</i>) husa polní (<i>Anser fabalis</i>) husa velká (<i>Anser anser</i>) orel mořský (<i>Haliaeetus albicilla</i>) rybák obecný (<i>Sterna hirundo</i>) vodní druhy ptáků v celkovém počtu vyšším než 20 000 jedinců

* Pozn : Lokality nejsou v bezprostředním kontaktu s navrženými trasami komunikace

5.1 NAVRHOVANÁ EVROPSKY VÝZNAMNÁ LOKALITA MUŠOVSKÝ LUH (CZ0624103)

5.1.1 Stanoviště

5.1.1.1 Přírodní stanoviště v zájmu Evropských společenství

Při mapování stanovišť Natura 2000 byly na území pSCI Mušovský luh vylišeny tyto typy stanovišť uvedené v příloze I : Typy přírodních stanovišť v zájmu Společenství, jejichž ochrana vyžaduje vyhlášení zvláštních oblastí ochrany (Směrnice Rady č. 92/43/EEC z 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin) :

3150 - Přirozené eutrofní vodní nádrže s vegetací typu *Magnopotamion* nebo *Hydrocharition* (odpovídá biotopu V1G – makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod)

3260 - Nížinné až horské vodní toky s vegetací svazů *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* (odpovídá biotopu V4 – makrofytní vegetace vodních toků dle Katalogu biotopů) - **hlavní předmět ochrany lokality**

91E0* - Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (odpovídá biotopu L2.2A a L2.4 – údolní jasanovo-olšové luhy a měkké luhy nížinných řek) – **prioritní stanoviště - hlavní předmět ochrany lokality**

91F0 - Smíšené lužní lesy s dubem letním (*Quercus robur*), jilmem vazem (*Ulmus laevis*) a jilmem habrolistým (*Ulmus minor*), jasanem ztepilým (*Fraxinus excelsior*) nebo jasanem úzkolistým (*Fraxinus angustifolia*) podél velkých řek atlantské a středoevropské provincie (*Ulmion minoris*) (odpovídá biotopu L2.3 – tvrdé luhy nížinných řek dle Katalogu biotopů) - **hlavní předmět ochrany lokality**

5.1.1.2 Ostatní přírodní stanoviště

V území byla dále vymapovány další typy biotopů, které nejsou v zájmu Evropských společenství :

M1.1 – rákosiny eutrofních stojatých vod

M1.7 – vegetace vysokých ostřic

K2.1 – vrbové křoviny hlinitých a písčitých náplavů

K3 – vysoké mezofilní a xerofilní křoviny

Na tyto biotopy je svým výskytem ovšem vázána řada druhů rostlin a živočichů, včetně druhu, který je zde uváděn jako předmět ochrany - vydra říční (*Lutra lutra*).

5.1.2 Druhy rostlin a živočichů

5.1.2.1 Druhy v zájmu Evropských společenství

Mezi hlavní předměty ochrany navrhované lokality patří roháč obecný (*Lucanus cervus*) a vydra říční (*Lutra lutra*).

Roháč velký (*Lucanus cervus*) : druh, který je svým výskytem vázán na trouchnivé dřevo listnatých stromů, převážně dubů. Těžiště jeho výskytu v posuzované lokalitě leží v porostech smíšeného lužního lesa se stromy rodů *Quercus*, *Ulmus*, event. *Fraxinus*. Těmito porosty prochází v Mušovském luhu navrhovaná trasa č.1 (Horní Luh).

Vydra říční (*Lutra lutra*) : životní prostředí vydry tvoří široká škála terestrických a limnických biotopů – od vodních nádrží a toků, přes pobřežní porosty křovina a vysokých bylin až po přilehlé lužní lesy.

Centrem výskytu vydry říční v území je jistě kromě břehů vlastní Střední (Věstonické) nádrže především niva Jihlavy. Vzhledem k velké prostorové aktivitě druhu je ovšem nutné počítat s jejím výskytem v širokém spektru biotopů, včetně lesních, pokud je přítomna voda (meliorační kanály, zbytky tůní, zatopená pískovna PP Betlém) a to na celém území VDNM.

5.1.2.2 Ostatní druhy rostlin a živočichů

Z lokality Mušovský luh , resp. lokality Střední (Věstonická) nádrž – sever (lokalita 11b), jsou v textové části dokumentace EIA uváděny tyto druhy zvláště chráněných rostlin a živočichů :

dřín jarní (*Cornus mas*) – O
lejsěk šedý (*Muscicapa striata*) – O
moudivlášek lužní (*Remiz pendulinus*) – O
potápka roháč (*Podiceps cristatus*) – O
rákosník velký (*Acrocephalus arundinaceus*) – SO
ťuhýk obecný (*Lanius collurio*) – O
vlaštovka obecná (*Hirundo rustica*) – O
žluva hajní (*Oriolus oriolus*) – SO
ještěrka obecná (*Lacerta vivipara*) – SO
skokan zelený (*Rana kl. esculenta*) – SO
mravenec (*Formica sp.*) – O

Podrobnější průzkum stanovišť Mušovského luhu by jistě prokázal výskyt dalších druhů.

5.1.3 Vyhodnocení předpokládaných vlivů na stanoviště a druhy lokality

Hlavní předměty ochrany lokality budou případnou realizací stavby ohrožen především těmito faktory :

- 1) redukce rozlohy stanovišť záborem pozemků pro stavbu
- 2) fragmentace a izolace části lesního porostu
- 3) redukce rozlohy biotopů pro druhy, jež jsou předmětem ochrany
- 4) zvýšené nebezpečí úhynu chráněných živočichů na komunikaci
- 5) šíření invazních ruderalních druhů

ad1/

Realizací stavby komunikace ve variantě trasy č. **1** dojde k likvidaci části rozlohy prioritního stanoviště 91E0* - smíšeného jasanovo-olšového lužního lesa a stanoviště 91F0 - smíšeného lužního lesa s dubem, jilmem a jasanem.

Takový zásah může orgán ochrany přírody schválit ve smyslu ustan. odst. 10 § 45i zákona (pokud neexistuje variantní řešení s menším negativním vlivem) jen z důvodů týkajících se veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo příznivých důsledků nesporného významu pro životní prostředí.

Ve variantě č. **1x** k redukci rozlohy lužního lesa lokality nedochází.

ad2/

Stavba varianty č. **1** izoluje část porostu lužního lesa a způsobí fragmentaci tohoto stanoviště v lokalitě. Těleso čtyřproudé komunikace bude pro řadu druhů živočichů nepřekonatelnou překážkou a v důsledku toho budou výrazně omezeny, ne-li přímo přerušeny materiálové, energetické, ale hlavně informační (genetické) toky mezi populacemi především živočišných druhů lesní biocenózy.

Téměř nevyhnutelná je postupná degradace izolované části lužního lesa, postupné snižování druhové pestrosti fauny a flory.

Ve variantě č. **1x** k izolaci a fragmentaci lesního porostu nedochází.

ad3)

Realizací stavby ve variantě **1** dojde v důsledku vykácení části lesních porostů k redukci biotopu především druhu roháč obecný (*Lucanus cervus*). Ten je svým vývojem a způsobem života do značné míry vázán na odumřelé dřevo dubů (*Quercus sp.*).

Realizací stavby ve variantě **1x** k redukcí rozlohy biotopu roháče obecného nedojde.

ad4)

Rozšířením komunikace a (předpokládaným) zvýšením hustoty provozu na ní vzroste nebezpečí úhynu migrujících jedinců vydry říční (*Lutra lutra*).

Jedná se o druh s velkou prostorovou aktivitou, často, zejména v zimě, konající přesuny ve svém domovském okrsku.

V případě protnutí lesního porostu komunikací ve variantě **1** je pravděpodobnost kolizí na ní větší.

Nebezpečí úhynu migrujících jedinců vydry by mohl výrazným způsobem snížit vhodně konstruovaný podchod pod komunikací, nejspíše v úseku při ČOV.

Podchod by bylo vhodné na vytipovaném úseku doplnit oplocením oddělujícím komunikaci od lesního porostu Mušovského luhu.

ad5/

Stavba silničního tělesa představuje potenciální ohnisko šíření invazních druhů a ruderální vegetace v území, zapříčiněné dovozem zeminy neznámého původu a obnažením půdního povrchu zemními pracemi. Z tohoto důvodu by měla být nově navršená tělesa a násypy komunikace v úseku dotýkajícím se Mušovského luhu osety směsí semen autochtonních druhů luk z nejbližšího okolí, nikoli komerčně nabízenými travními směsmi. Jako ideální se v tomto případě jeví mulčování ecesních ploch senem z okolních porostů a dosetí odrolky (semeny vypadanými ze sklizeného sena) místního původu.

Nebezpečí šíření invazních a ruderálních druhů existuje ve variantách **1** i **1x**.

5.2 NAVRHOVANÁ EVROPSKY VÝZNAMNÁ LOKALITA DUNAJOVICKÉ KOPCE (CZ0622218)

Minimální vzdálenost navrhované trasy č.2 od lokality je asi 700 m.

Předměty ochrany jsou v tomto případě rostlinné druhy stepních stanovišť (*Crambe tatarica*, *Artemisia pancicii*, *Serratula lycopifolia*).

Populace těchto druhů nemohou být realizací a provozem komunikace bezprostředně ohroženy.

5.3 NAVRHOVANÁ EVROPSKY VÝZNAMNÁ LOKALITA TUROLD (CZ0624098)

Navrhované trasy komunikace jsou od lokality vzdálené minimálně cca 970 m (varianta 0), event. 1 600 m (varianta 1).

Hlavní předměty ochrany lokality (*Rhinolophus hipposideros*, *Iris humilis subsp. arenaria*) nemohou být realizací a provozem komunikace bezprostředně ohroženy.

5.4 NAVRHOVANÁ EVROPSKY VÝZNAMNÁ LOKALITA SVATÝ KOPEČEK U MIKULOVA (CZ0624234)

Lokalita je od navrhované komunikace vzdálena minimálně 740 m (ve variantě 0), event. 1 200 m (ve variantě 1).

Stepní vegetace, ani populace druhů, které jsou hlavními předměty ochrany (*Lucanus cervus*, *Panaxia quadripunctaria*, *Iris humilis subsp. arenaria*) nemohou být realizací a provozem komunikace bezprostředně ohroženy.

5.5 PTAČÍ OBLAST PÁLAVA (CZ0621029)

Ptačí oblast Pálava byla vyhlášena nařízením vlády z 8.12.2004 jako nezbytné naplnění požadavků vyplývajících ze směrnice Rady č. 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků (dále jen „směrnice o ptácích“), konkrétně jejího článku 4 odst. 1 a 2. Cílem ochrany ptačí oblasti je zachování a obnova ekosystémů významných pro druhy ptáků, pro které je oblast vyhlášena, v jejich přirozeném areálu rozšíření a zajištění podmínek pro zachování populací těchto druhů ve stavu příznivém z hlediska ochrany.

(Stav druhu z hlediska ochrany je považován za příznivý, jestliže údaje o populační dynamice příslušného druhu naznačují, že se dlouhodobě udržuje jako životaschopný prvek svého přírodního stanoviště, přirozený areál rozšíření druhu není a pravděpodobně nebude v dohledné budoucnosti omezen a existují dostatečně velká stanoviště k dlouhodobému zachování jeho populací.)

Druhy ptáků, které jsou předmětem ochrany v území :

Druh	Počet párů	Poznámka
Čáp bílý (<i>Ciconia ciconia</i>)	10 – 12	
Lejsek bělokrký (<i>Ficedula albicollis</i>)	1000 – 2000	
Orel mořský (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	10 – 20	zimující jedinci
Pěnice vlašská (<i>Sylvia nisoria</i>)	350 – 600	
Strakapoud jižní (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	50 – 60	
Strakapoud prostřední (<i>Dendrocopos medius</i>)	70 – 150	

Včelojed lesní (<i>Pernis apivorus</i>)	6 – 9	
Ťuhýk obecný (<i>Lanius collurio</i>)	1000 – 1300	

Druhy ptáků z Přílohy I směrnice o ptácích, kteří hnízdí v lokalitě :

Druh	Počet párů	Poznámka
Bukáček malý (<i>Ixobrychus minutus</i>)	1 – 3	
Chřástal malý (<i>Porzana parva</i>)	0 – 1	
Datel černý (<i>Dryocopus martius</i>)	20 – 25	
Čáp černý (<i>Ciconia nigra</i>)	1	
Ledňáček říční (<i>Alcedo atthis</i>)	2 - 5	
Luňák červený (<i>Milvus milvus</i>)	1	
Luňák hnědý (<i>Milvus migrans</i>)	1 – 2	
Moták pochop (<i>Circus aeruginosus</i>)	6 – 8	
Raroh velký (<i>Falco cherrug</i>)	0 – 1	
Slavík modráček (<i>Luscinia svecica</i>)	0 – 2	
Výr velký (<i>Bubo bubo</i>)	4 – 5	
Žluna šedá (<i>Picus canus</i>)	8 – 16	

5.5.1 Vyhodnocení předpokládaných vlivů na druhy ptáků lokality

Druhy bezprostředně dotčenými jsou v ptačí oblasti Pálava především :

- 1) strakapoud jižní (*Dendrocopos syriacus*)
- 2) pěnice vlašská (*Sylvia nisoria*).

Další druhy ptáků se vyskytují na stanovištích, které jsou od komunikace poměrně vzdáleny. a nejsou návrhem komunikace přímo dotčeny.

- ad 1) Biotopem druhu v území jsou především rozvolněné porosty listnatých dřevin v otevřené krajině, často na periférii sídel. Takovými stanovišti jsou např. liniové výsadby dřevin na okrajích pozemků, silniční stromořadí, větrolamy, sady a zahrady. Konkrétními ohroženými hnízdišti druhu jsou větrolamy po obou stranách uvažované komunikace západně od Perné nebo porosty Mikulovské bažantnice. Případné poškození či dokonce likvidace těchto porostů může ohrozit 5 – 10% populace druhu ptačí oblasti. Projekt komunikace musí výše uvedené porosty v maximální míře šetřit. Doporučeným kompenzačním opatřením by v tomto případě mohly být :

- 1/ náhradní liniové či skupinové výsadby dřevin (*Quercus*, *Populus*, *Fraxinus*, *Juglans*) na vhodných lokalitách (okraje cest, polních honů apod.) jsou opatřením, jejichž efektivnost se projeví až v delším časovém horizontu
- 2) zachování hnízdiště strakapouda jižního v porostu lužního lesa na břehu Střední nádrže Vodního díla Nové Mlýny, při jižním okraji hráze mezi Střední (Věstonickou) a Horní (Mušovskou) nádrží. Přestože strakapoud jižní není veden mezi druhy, které jsou předmětem ochrany této ptačí oblasti, je uveden v seznamu druhů chráněných Společenstvím a lokalita je bezprostředně dotčena navrženou trasou č. 1. V případě realizace trasy 1 (event. 1x) je třeba technické řešení stavby směřovat mimo tento luh, tzn. do Mušovské nádrže, na západní stranu hráze.

- ad 2) vzhledem k velikosti hnízdní populace a relativní ekologické plasticitě druhu není populace pěníce vlašské v území stavbou bezprostředně ohrožena. Přesto by bylo vhodné směřovat výstavbu nového tělesa co nejdále od hlavních hnízdišť druhu, tzn. západně od současné trasy (a tedy zároveň vně hranice SPA Pálava)

Roztroušené, nesouvislé výsadby (nejlépe trnitých) keřů přirozeného druhového složení (*Crataegus sp.*, *Ligustrum vulgare*, *Rosa sp.*, *Cornus mas*) na čerstvé svahy silničního tělesa jsou opatřením, které může výrazně stabilizovat populaci druhu v území.

5.6 PTAČÍ OBLAST STŘEDNÍ NÁDRŽ VODNÍHO DÍLA NOVÉ MLÝNY (CZ0621030)

Ptačí oblast Střední nádrže Vodního díla Nové Mlýny byla vymezena nařízením vlády ze dne 15.12. 2004.

Druhy ptáků, které jsou předmětem ochrany v území :

Druh	Počet jedinců	Poznámka
Husa běločelá (<i>Anser albifrons</i>)	2000 – 25000	
Husa polní (<i>Anser fabalis</i>)	1000 – 5500	
Husa velká (<i>Anser anser</i>)	700 – 3500	
Orel mořský (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	20 – 40	zimující jedinci
Rybák obecný (<i>Sterna hirundo</i>)	250	hnízdící páry
Vodní druhy ptáků v celkovém počtu vyšším než 20000 jedinců	> 20000	

Druhy ptáků z Přílohy I směrnice o ptácích, kteří hnízdí v lokalitě :

Druh	Počet párů	Poznámka
Bukáček malý (<i>Ixobrychus minutus</i>)	0 – 1	
Ledňáček říční (<i>Alcedo atthis</i>)	2	
Racek černohlavý (<i>Larus melanocephalus</i>)	4 – 17	
Slavík modráček (<i>Luscinia svecica</i>)	2 – 5	

5.6.1 Vyhodnocení předpokládaných vlivů na druhy ptáků lokality

Druhy bezprostředně dotčenými jsou v ptačím území Střední nádrž Vodního díla Nové Mlýny především :

- 1) rybák obecný (*Sterna hirundo*)

Hnízdiště tohoto druhu na VDNM je nejvýznamnějším a nejperspektivnějším v České republice a to navzdory pomalu se snižující velikost hnízdní populace.

Zásadními hnízdišti, zaručujícími přežívání druhu v lokalitě byly především tzv. Nový rybáčí ostrov (mezi Hřbitovním a Kostelním ostrovem) a dále různé menší lokality ve střední části VDNM. V současné době, po opětovném zvýšení hladiny na kótu 170,00 je populace omezena především na bývalé pilíře mostu přes Dyji, a dále nepočetné kolonie na úpatí deponií u Kostelního ostrova a vyčnívající zbytky tzv. obvodového prvku vybudovaných ostrovů pod soutokem Svatky a Jihlavy. Tyto lokality ovšem nejsou z hlediska úspěšnosti hnízdění vůbec perspektivní.

Lokalita „Za mostem“ v jihozápadním cípu Střední nádrže (severozápadně od Horních Věstonic) je kapacitně omezena plochou pilířů. Jistě by zanikla, pokud by při realizaci trasy č. 1 byl projekt stavby směřován do východní části hráze.

Citlivé technické řešení, které by respektovalo druhovou ochranu a těleso komunikace rozšířilo západním směrem (tzn. do Mušovské nádrže) je přípustné.

Západní část Horní (Mušovské) nádrže byla vždy oblíbeným lovištěm rybáků obecných. V roce 2003 zde vznikla dokonce nová malá hnízdní kolonie. Tato lokalita by jistě zanikla realizací trasy č. 2 komunikace.

Transmigrující a zimující populace druhů husa běločelá (*Anser albifrons*), husa polní (*Anser fabalis*), husa velká (*Anser anser*), orel mořský (*Haliaeetus albicilla*), případně vodní druhy ptáků v celkovém počtu vyšším než 20 000 jedinců jsou svým výskytem z velké části vázány na volnou, nezamrzající hladinu Střední nádrže, hlavně do prostoru východně od hráze. Menší negativní vliv na výše uvedené druhy by jistě měla varianta s přechodem Mušovskou nádrží.

Rozhodující otázkou pro stabilizaci hnízdní populace rybáka obecného (*Sterna hirundo*) v ptačím území Střední nádrž VDNM je dostatečná nabídka hnízdních biotopů – mezernatou vegetací porostlých plochých ostrůvků a břehů. Rozloha těchto ploch je zásadně ovlivňována výškou hladiny nádrže.

Kompenzačním opatřením, do jisté míry eliminujícím stresování hnízdní populace během výstavby, ale i po jejím ukončení, může být snížení hladiny Střední nádrže na kótu 169,50 m n.m.

6. VYHODNOCENÍ ALTERNATIVNÍCH ŘEŠENÍ STAVBY

Souhrn zásadních vlivů realizace a provozu stavby komunikace na předměty ochrany lokalit soustavy NATURA 2000

Lokalita	vliv na předmět ochrany	Trasa			
		0	1	1x	2
Mušovský luh	redukce rozlohy stanovišť	-	++	-	-
	fragmentace stanovišť	-	+	-	-
	ovlivnění druhu roháč obecný (<i>Lucanus cervus</i>)	-	+	-	-
	ovlivnění druhu vydra říční (<i>Lutra lutra</i>)	+	+	+	+
Pálava	redukce biotopu strakapouda jižního (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	-	+	+	-
Střední nádrž VDNM	redukce biotopu rybáka obecného (<i>Sterna hirundo</i>)	-	++	-	++
	rušení transmigrujících a zimujících populací vodních ptáků	-	+ pozn1)	-	-

Pozn : + vliv se projeví – vždy negativně ; ++ - silný negativní vliv
 - vliv se neprojeví

Pozn 1) : ve variantě přechodu komunikace Střední nádrží

7. ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Stavba a provozování rychlostní komunikace R52 Pohořelice – Mikulov (Drasenhofen) ovlivní stanoviště a druhy, které jsou předmětem ochrany navržené Evropsky významné lokality Mušovský luh (CZ0624103) a Ptačích oblastí Střední nádrž Vodního díla Nové Mlýny (CZ0621030) a Pálava (CZ0621029).

Z hlediska předmětů ochrany je nepřijatelná realizace stavby ve variantě 1

neboť výrazným negativním způsobem ovlivňuje prioritní stanoviště 91E0* - smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*).

Tento záměr může orgán ochrany přírody přijmout jen z důvodů týkajících se veřejného zdraví, veřejné bezpečnosti nebo příznivých důsledků nesporného významu pro životní prostředí. Jiné naléhavé důvody převažujícího veřejného zájmu mohou být důvodem ke schválení jen tehdy, vydala-li k zamýšlenému záměru stanovisko Komise EU (§45i, odst. 10 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny).

Realizace stavby je možná ve variantách tras č. **1x** a **2**.

Vzhledem ke skutečnosti, že západní část Horní (Mušovské) nádrže je významným stanovištěm všech druhů vodních ptáků, a to až 10 000 ex. a především významným biotopem (lovištěm) rybáků obecných, které by bylo variantou č. **2** poškozeno nebo dokonce zničeno,

doporučuji realizaci stavby ve variantě 1x ,

za předpokladu, že přechod VDNM bude proveden Horní (Mušovskou) nádrží (event. rozšířením hráze mezi Mušovskou a Věstonickou nádrží **západním** směrem).

Pro snížení negativních vlivů při stavbě a provozování komunikace zároveň navrhuji tato eliminační a kompenzační opatření :

- 1/ V prostoru ČOV na jižním okraji navrhované evropsky významné lokality Mušovský luh vybudovat pod komunikací podchod pro živočichy (vydra říční). Doporučuji izolovat lesní porost Mušovského luhu od koridoru rychlostní komunikace oplocením – minimálně v blízkosti výše navrhovaného podchodu.

- 2/ Minimalizovat redukci vzrostlé rozptýlené zeleně ve volné krajině (biotopu strakapouda jižního (*Dendrocopos syriacus*) v ptačí oblasti Pálava. Případné ztráty či poškození biotopu kompenzovat náhradními výsadbami stromů rodů *Quercus sp.*, *Populus sp.*, *Fraxinus sp.* a *Juglans regia* na vhodných pozemcích ptačí oblasti Pálava.
- 3/ Nově navršená tělesa násypu komunikace a všechny těžkou mechanizací narušené plochy mulčovat po skončení stavebních prací senem místního původu a dále tyto plochy dosít semenem (odrolky) druhů travníků, luk a lesních lemů místního původu.
- 4/ Případnou redukci biotopu vysokých křovin (biotop pěnice vlašské (*Sylvia nisoria*) v ptačí oblasti Pálava doporučuji kompenzovat **rozptýlenou** výsadbou keřů přirozených společenstev regionu (*Crataegus sp.*, *Ligustrum vulgare*, *Rosa sp.*, *Cornus mas*) na nově vzniklé, resp. obnažené svahy tělesa komunikace.
- 5/ Stresování hnízdní populace rybáka obecného (*Sterna hirundo*) během vlastní realizace stavby v jižní části hráze (způsobené např. zvýšenou hlučností prostředí stavebními pracemi) může snížit posunutí termínu těchto prací mimo hlavní hnízdní období (květen – červenec).
Podpůrným opatřením může být zároveň zvýšení nabídky vhodných hnízdních biotopů. Toho lze dosáhnout (alespoň dočasným) snížením hladiny Střední nádrže VDNM na kótu 169,50 m n.m.

8. LITERATURA A PODKLADY

- ANONYMUS (2003) : Rychlostní silnice R52 Pohořelice – Mikulov (Drasenhofen). Dokumentace EIA. ENVIROAD s.r.o. Ostrava.
- BUČEK A. a kol. (1992) : Návrh jednotné soustavy biogeografických jednotek, vymezení v rámci ČSFR provincií, podprovincií a definování regionů. Obnova ekologické stability krajiny. Projekt ze Státního programu péče o životní prostředí. Ústav pro životní prostředí Brno. Uloženo : MŽP ČR, Ms.
- CULEK M. (ed.) (1996) : Biogeografické členění České republiky. Enigma, Praha.
- HORA J. , ed. (1998) : Legislativa EU a ochrana přírody. Česká společnost ornitologická. Praha.
- HORA J., MARHOUL P., URBAN T. (2002) : Natura 2000 v České republice. Návrh ptačích oblastí. Praha.
- CHYTIL J. (2003) : Posouzení vlivu plánované rychlostní komunikace „R52 Pohořelice - Mikulov (Drasenhofen)“ na ptactvo v oblasti Vodního díla Nové Mlýny. (Ms.)
- CHYTRÝ M. a kol. (2001): Katalog biotopů ČR. – AOPK ČR, Praha.
- KUBÁT K. et al. (2002): Klíč ke květeně České republiky. - 928p., Academia, Praha.
- LÖW et. Al. (1995): Rukověť projektanta místního územního systému ekologické stability. – Doplněk, Brno.

NEUHÄUSLOVÁ Z. ET J. MORAVEC (eds.) ET COLL (1997): Mapa přirozené
potencionální vegetace ČR. – BÚ ČSAV, Průhonice.
PROCHÁZKA F. [ed.] (2000): Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky
(Stav v roce 2000). - Příroda, Praha, 18: 1-166.

9. POUŽITÉ ZKRATKY

KO – kriticky ohrožený druh, uvedený ve vyhlášce MŽP č.395/1992 Sb.

SO – silně ohrožený druh, uvedený ve vyhlášce MŽP č.395/1992 Sb.

O - ohrožený druh, uvedený ve vyhlášce MŽP č.395/1992 Sb.

SPA – (Special Protection Areas) – ptačí oblast

pSCI – (Proposed Sites of Community Importance)

– navrhovaná evropsky významná lokalita

VDNM – Vodní dílo Nové Mlýny

10. PŘÍLOHA - legenda :

	Trasa 1
	Trasa 1x
	Trasa 2
	Biotop strakapouda jižního (Dendrocopos byrsceus)
	Biotop rybáka obecného (Sterna hirundo)

PŘÍLOHA 10

Schematický zakres biotopů strakapouda jižního (*Dendrocopos syriacus*) a rybáka obecného (*Sterna hirundo*) v území

